

KONCEPCE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY
KRAJE VYSOČINA

na období 2017 - 2021

Část B.

Obsah

	ÚVODNÍ SLOVO	3
	1. Úvod	5
	OBEČNÁ ČÁST	6
	2. Závěry socio-ekonomické analýzy ke Konceptci rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina.....	6
	2.1. Metodika zpracování závěrů analýzy	6
	2.2. Shrnutí závěrů analýzy ke konceptci rodinné a seniorské politiky	6
	2.3. SWOT analýza potřeb rodin a seniorů v Kraji Vysočina.....	9
	NÁVRHOVÁ - PROGRAMOVÁ ČÁST - oblasti aktivit Kraje Vysočina	13
	3. Definice strategie	13
	3.1. Mise	13
	3.2. Vize.....	13
	3.3. Strategické cíle.....	14
	3.4. Vymezení priorit	14
	3.5. Opatření a strategické cíle programové části.....	15
	3.6. Plán řízení rizik a určení předpokladů úspěšné implementace strategie.....	23
	3.7. Shrnutí a doporučení	26
	ZÁVĚR.....	27
	4. Další postup a evaluace	27
	5. Příloha č. 1 Databáze projektů	28
	6. Seznam tabulek.....	28
	PODĚKOVÁNÍ.....	29

ÚVODNÍ SLOVO

Otvírá se před Vámi dokument Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočiny na období 2017 – 2021. V jeho analytické části najdete ucelený pohled na situaci rodiny, potřeby seniorů a na dění z různých oblastí, které nějakým způsobem život rodin v Kraji Vysočina ovlivňuje. Hlavně je to ale dokument, ve kterém zastupitelstvo kraje určilo, jakými směry se budou aktivity a podpory kraje ve prospěch rodin i seniorů ubírat.

Během práce na dokumentu, ale i během téměř osmileté realizace rodinné politiky v mé gesci jsme se snažili zjistit opravdové potřeby obyvatel Kraje Vysočina, bavit se mezi sebou, vyslechnout si problémy, názory a požadavky ostatních, snažit se společně prosadit dobré záměry. Vždy jsem byl otevřený k dialogu se zástupci nestátních neziskových organizací, s představiteli obcí, se členy zastupitelstva kraje, s odborníky z výborů a komisí, představiteli státních orgánů i s kýmkoliv z občanů, kteří se na mne obraceli. Nemusí vždycky dojít ke shodě, ale vždy jsem tímto přístupem dosahoval toho, aby moje práce i práce mých kolegů vedla v rámci dostupných zdrojů k lepším výsledkům pro občany.

Za těch osm let procházela naše prorodinná politika postupným rozvojem. Asi nejdůležitější je, že rodinu nyní vnímáme jako celek s důrazem na mezigenerační soužití a patří do ní jak děti s rodiči, tak i senioři. Možná nejvíce jsou vidět akce, které pro rodiny i seniory pořádáme a na kterých jste jako obyvatelé vždy vítáni. Ale vytvořili jsme také síť informačních míst (Family a Senior Pointů), která jsme buď zřídili, nebo jejich vznik podpořili. Zahájili jsme grantovou podporu aktivitám obcí, pokračovali ve spolufinancování mateřských a rodinných center a organizujeme univerzitu třetího věku či letní školu seniorů. Největší opatření je však financování široké nabídky sociálních služeb – kupříkladu domovů pro seniory, pečovatelské služby, nízkoprahových klubů pro děti nebo azylových domů pro rodiče s dětmi.

Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina se tak při své realizaci bude dotýkat života téměř všech obyvatel kraje, a proto ji považuji za jeden z nejdůležitějších dokumentů, na jejichž přípravě a schválení jsem se měl příležitost podílet.

Srdečně děkuji a vážím si práce všech, kteří se zapojili do procesu přípravy či se v budoucnu zapojí do její realizace.

Děkuji také všem, kteří se na aktivním rozvoji služeb pro rodiny a seniory v Kraji Vysočina podíleli, tvořili jej a pomáhali koncepčně tvořit konstrukci dnešních vysoce kvalitních služeb pro všechny generace.

Petr Krčál
radní Kraje Vysočina

1. Úvod

Kraj Vysočina má od roku 2012 zpracovanou Konceptci rodinné politiky Kraje Vysočina, která byla schválena usnesením zastupitelstva kraje č. 0364/04/2012/ZK ze dne 26. 6. 2012 a jejíž platnost vyprší koncem roku 2016.

Tato navazující koncepce přebírá osvědčené přístupy a udržitelná opatření, která aktualizuje a doplňuje v souladu se zjištěnými potřebami. Pamatuje na všechny vývojové fáze rodin, stejně jako na jejich potřeby v konkrétních situacích, a zohledňuje specifika rodin, které se s problémy nedokáží vypořádat samy. Na prvé místo je v koncepci postaven zájem dětí, a proto nová koncepce ještě více posiluje opatření v oblasti péče o ohrožené děti. Kraj Vysočina rovněž dospěl k závěru, že je potřeba řešit problémy seniorské generace, jelikož je zranitelná stejně jako rodina. Prioritou politiky Kraje Vysočina je podporovat aktivní seniorskou politiku a věnovat se seniorské problematice ve stejné míře jako rodinné politice, resp. jako její nedílné součásti.

Stanovení strategie rodinné a seniorské politiky a diskuse nad jejími analytickými východisky je projevem odpovědného a uvážlivého přístupu volených představitelů kraje ve spolupráci s pracovníky veřejné správy a dalšími aktéry sociální politiky k nalezení cesty k řešení problémů této skupiny obyvatel.

Celý proces přípravy, realizace a hodnocení je nutno chápat jako neustále se opakující cyklus kroků, které povedou k zajištění komplexnější a dokonalejší péče o obyvatele kraje.

Předkládaný dokument je zpracovaný do dvou samostatných, avšak vzájemně propojených částí, které v logické struktuře popisují a analyzují současnou situaci rodiny a seniorů v kraji a navrhují postup řešení ve třech rovinách, a to věcné, časové a finanční. Jako samostatný a otevřený dokument je chápána příloha s názvem „Databáze projektů“, která bude sloužit k vytváření plánu konkrétních aktivit pro daný rozpočtový rok.

První část (A.), nazvaná „Analýza potřeb rodin a seniorů v Kraji Vysočina“, popisuje současnou situaci, na základě které bylo možné rozpracovat tuto **druhou návrhovou část (B.)**, ve které jsou navrženy priority Kraje Vysočina pro období pěti let a opatření pro jejich naplnění.

OBEČNÁ ČÁST

2. Závěry socio-ekonomické analýzy ke Konceptci rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina

2.1. Metodika zpracování závěrů analýzy

Ke zmapování výchozí situace oblasti rodinné a seniorské politiky v Kraji Vysočina byla zpracována „Analýza potřeb rodin a seniorů v Kraji Vysočina“, jejíž nedílnou součástí je i dokument „Analýzy pro zpracování koncepce aktivní seniorské politiky Kraje Vysočina“, které podrobně popisují danou problematiku a jsou základním podkladovým materiálem pro tuto část materiálu s názvem „Závěry socio-ekonomické analýzy ke Konceptci rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina“.

2.2. Shrnutí závěrů analýzy ke konceptci rodinné a seniorské politiky

Analýza potřeb rodin a seniorů v Kraji Vysočina řeší demografický a populační vývoj kraje, identifikuje základní faktory ovlivňující nutnost dlouhodobého řešení rodinné a seniorské politiky. Definuje poskytované služby a jejich aktéry, poukazuje na stávající způsoby financování a na spektrum možných podporovaných aktivit.

Závěry analýzy, které jsou podkladem pro stanovení strategie, lze krátce vyhodnotit takto:

- Od roku 2009 se neustále snižuje počet obyvatel kraje – vlivem záporného migračního salda i snižujícího se přirozeného přírůstku.
- V roce 2014 nepatrně vzrostl počet narozených dětí, nadále se zvyšuje průměrný věk matky při narození prvního dítěte (28,2 let), stoupá počet dětí narozených mimo manželství (41,3 %), klesá počet (umělých) potratů.
- Muži i ženy vstupují do manželství stále ve vyšším věku, v kraji klesá počet rozvodů, polovina rozvodů připadá na manželství trávající 15 a více let. Zastoupení rozvedených manželství s nezletilým dítětem je vyšší než 58 %.
- Kraj Vysočina má společně s Pardubickým krajem třetí nejvyšší průměrný počet členů na domácnost. Podíl domácností s vyživovanými dětmi v kraji je mírně nad celostátním průměrem, nicméně v kraji klesá podíl domácností s dětmi do 12 let (v roce 2015 se jednalo o 20 % domácností). Z hlediska typu domácností (úplné, neúplné, s nebo bez závislých dětí, domácnosti jednotlivců) se na Vysočině snižuje podíl úplných rodin směrem k celostátnímu průměru. Podíl neúplných rodin se však stále drží pod celorepublikovým průměrem.

- Nastavené podmínky v ČR komplikují dobrou slučitelnost rodičovské a profesní role. Na jedné straně možnost dosažení stejného vzdělání mužů i žen umožňuje oběma pohlavím prakticky stejně slibné zahájení profesní kariéry, na druhé straně se obecně předpokládá její kontinuální vývoj u mužů a diskontinuální vývoj u žen.
- Téměř polovina členů tuzemských domácností tvořených pouze jedním rodičem s alespoň jedním závislým dítětem spadla v roce 2014 pod druhou hranici chudoby. V podobné situaci bylo 45 % osamělých žen, resp. osob ve věku 65 a více let.
- Celkem 63 % materiálně deprivovaných osob v šetření ČSÚ uvedlo, že si nemohou dovolit právě čtyři z devíti sledovaných položek. Mezi nimi se pak nejčastěji jedná o úhradu neočekávaného výdaje, zaplacení týdenní dovolené pro všechny členy domácnosti, vlastnění auta a možnost jíst maso každý druhý den.
- Předškolní docházka vyvažuje vzdělanostní deficit u dětí vyrůstajících v nepodnětném prostředí.
- Pedagogové nemají ucelené znalosti z oblasti domácího násilí, poruch osobnosti, závislostí, bezdomovectví apod.
- Dlouhodobá nezaměstnanost a absence stabilního bydlení vede k rezignaci rodičů, k apatii a k užívání návykových látek. Chudoba má daleko závažnější důsledky pro děti než pro dospělé - děti žijí v prostředí trvalé nejistoty, ve světě chudém nejen materiálně, ale i z hlediska stimulací. Tento patologický vývoj v konečném důsledku vede k odnětí dětí z rodiny. Jde o jeden z důvodů, proč jsou umísťovány do ústavních zařízení děti daleko více psychicky a mravně narušené než dříve.
- Pro řadu rodin se však stala nákladná samotná docházka dětí do mateřské školy.
- Prosociální vlastnosti dětí z ohrožených rodin jsou ve špatném stavu - děti mnohdy přicházejí do školy i do předškolních zařízení nevychované, nepřipravené, bez elementárních návyků.
- Nedostatečná síť dětských psychiatrických ambulancí vede k tomu, že jsou děti zbytečně hospitalizovány jen proto, aby se jim zajistila základní psychiatrická péče. Spíše než psychoterapie se užívá u dětí medikace.
- Transformace péče o ohrožené děti (v současném pojetí spojená spíše s dehonestací dětských domovů na straně jedné a glorifikací pěstounské péče na straně druhé) zcela opomíjí nutnost podpory biologické rodiny a požadavek kvality náhradního rodinného prostředí.
- Orgány sociálně právní ochrany dětí evidují stále více multiproblémových rodin, v nichž je kumulováno několik patologických jevů (nezaměstnanost, zadluženost, alkoholismus,

trestná činnost rodičů i dětí, nestálé bydlení apod.). Řadě rodin by problémy pomohl vyřešit plnohodnotný pracovní poměr a stálé bydlení.

- Neustále přibývá osob ve věku 65 a více let, zvyšuje se průměrný věk obyvatel (k 31. 12. 2014 41,9 let, k 31. 12. 2015 42,1), prodlužuje se střední délka života neboli naděje dožití při narození (stav k 31. 12. 2015 muži 76,7 let a ženy 82,3 let). Zvyšuje se index stáří, který překročil hodnotu 100 již v roce 2007.
- Senioři na Vysočině nejčastěji umírají mezi osmdesátým a devadesátým rokem věku. Nejčastěji umírají v různých zdravotnických zařízeních (67,9 %), doma jich zemřela jen zhruba pětina a v zařízeních sociální péče cca 7 %. Nejčastější příčinou smrti jsou nemoci oběhové soustavy.
- Pro domácnosti seniorů je na Vysočině nejtypičtější bydlení ve vlastních rodinných domech, relativně časté je u nich jiné bezplatné užívání bytu.
- Senioři jsou celkově v životě spokojeni tam, kde žijí, a nehodlají se stěhovat. Pokud uvažují o stěhování, tak v souvislosti s obavami o možnou nesoběstačnost. Pak by rádi využili domovy pro seniory, na něž je stále relativně dlouhá čekací doba.
- Vzdor tomu, že je v kraji k dispozici přes dva tisíce sto lůžek v domovech pro seniory, přesahoval ke konci roku 2014, za který jsou poslední dostupná data, počet neuspokojených žadatelů jejich kapacitu více než o polovinu, v případě domovů se zvláštním režimem byl nepoměr ještě vyšší. Následoval trend přeměny části kapacit domovů pro seniory na domovy se zvláštním režimem a zřizování domovů se zvláštním režimem soukromými subjekty.
- Stoupá počet hospitalizovaných v léčebnách dlouhodobě nemocných, průměrná ošetrovací doba v těchto zařízeních klesá.
- Senioři tvoří na Vysočině velkou většinu pacientů domácí zdravotní péče, jednoznačně převládají pacienti s chronickým onemocněním.
- V oblasti využívání placených služeb senioři nejsou dosud příliš ochotni utrácet za nadstandard, nicméně v akutní situaci by své finanční prostředky pro služby využili.
- Podle projekce obyvatel by měla Vysočina do roku 2050 ztratit desetinu populace, ovšem počet obyvatel ve věku 65 a více let by se měl zvýšit téměř o polovinu, takže by tvořili více než třetinu obyvatelstva kraje.
- Senioři na Vysočině mají dosud relativně nižší úroveň vzdělání, zvláště vysoký podíl osob se základním vzděláním je u žen a u nejstarších věkových skupin.
- Od roku 2011 na Vysočině působí Univerzita třetího věku, jejíž přednášky v roce 2014 vyslechly téměř čtyři tisíce účastníků.

- Informační technologie senioři v Kraji Vysočina využívají stále jen v omezené míře, osobní počítač dosud nikdy nepoužilo pětasedmdesát, internet osmdesát procent osob ve věku 65 a více let.
- Míra ekonomické aktivity staršího obyvatelstva v Kraji Vysočina má vzestupný trend, do značné míry ale závisí na stavu hospodářského cyklu a na administrativních opatřeních (věk odchodu do důchodu).
- Senioři si rádi přivydělávají k důchodu, jsou ochotni pracovat i za nižší mzdu.
- Co se týče obav seniorů, nejvíce jsou směřované do oblasti zdraví a nesoběstačnosti.
- U seniorů v Kraji Vysočina se v poslední době projevuje rostoucí trend u některých chronických onemocnění, zejména hypertenzních nemocí. Chroničtí pacienti představují zhruba tři čtvrtiny celkové populace seniorů v kraji.
- V kraji rostl počet příjemců starobních důchodů, výrazně rychleji stoupal počet osob pobírajících předčasný důchod. Vzdor růstu starobních důchodů jejich průměrná výše na Vysočině stále více zaostává za celorepublikovou úrovní a současně se stále více rozvírají nůžky mezi průměrnou výší důchodu u mužů a žen.

Všechny tyto faktory dokládají, že problematika rodinné a seniorské problematiky se v Kraji Vysočina potýká s mnoha problémy, na které by měl Kraj Vysočina v horizontu následných pěti let reagovat sérií opatření pro zlepšení.

Zaměření rodinné a seniorské problematiky je však příliš rozsáhlé a průřezové s přesahy zejména do oblastí zdravotnictví, školství, dopravy a dalších, které není úplně možné zkoordinovat, byť by to bylo jistě žádoucí. Proto je nutné se na strategické úrovni věnovat nejdůležitějším aspektům z pohledu agend sociálního odboru krajského úřadu a řešit především oblasti koncepčně neupravené v jiných strategických dokumentech kraje.

2.3. SWOT analýza potřeb rodin a seniorů v Kraji Vysočina

Matice SWOT vychází z analýzy dosavadního stavu a z proběhlé diskuse k problematice potřeb rodin a seniorů a je zaměřena na posouzení hlavních důvodů pro následnou realizaci strategie.

Formulované závěry usnadňují jasné definování vnitřních (silných a slabých) a vnějších (příležitostí a hrozeb) stránek celého systému a jejich význam z hlediska řízení. Výsledná podoba SWOT analýzy umožňuje zodpovědně stanovit jasné priority a následně vazby na programovou (dlouhodobou plánovací) část.

V první fázi analýzy byly identifikovány příležitosti, hrozby, silné a slabé stránky v oblasti rodinné a seniorské politiky, následně došlo k vyhodnocení a nastavení směřování strategie.

Tabulka 1 - SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • silná vůle Kraje Vysočina řešit problematiku péče o rodiny a seniory • účast ostatních samospráv na řízení aktivit věnovaných rodinné a seniorské politice • zájem významných zaměstnavatelů zavádět opatření podporující slaďování rodinného a pracovního života a rovné příležitosti • aktivní práce Family a Senior Pointů, Univerzita 3. věku, Letní škola seniorů • funkční systém Rodinných a Senior pasů Kraje Vysočina • zkušenosti týmu krajského úřadu s řízením aktivit týkajících se rodinné a seniorské politiky 	<ul style="list-style-type: none"> • přetrvávající problém slaďování profesního a rodinného života, omezený přístup k alternativním službám péče o děti • finanční (ne)schopnost materiálně deprivovaných rodin a seniorů výrazně ovlivňuje celkové klima v rodině • ne zcela uspokojivá péče o rodiny a seniory se specifickou potřebou • nedostatečná informovanost a nedostatek vzdělávacích aktivit dotčených subjektů (rodiče, senioři, poskytovatelé služeb a zřizovatelé) • nedostatečná prevence sociálně-patologického chování • nedostatek finančních prostředků pro realizaci aktivit
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření pravidel pro tvorbu sítě služeb pro rodiny v kraji, její financování a kontrolu kvality • nastavení metodické pomoci a aktivní spolupráce participujících stran (politik, provozovatel, vychovatel, rodič...) • projednávání návrhů a tvorba nových podnětů v legislativním procesu • vytvoření elektronické databáze služeb a kompletní průběžně aktualizované informační portfolio • rozšíření služeb dobrovolníků a aktivit s mezigeneračním přesahem • transformace pobytových kapacit na alternativní formy služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • nejasný způsob zajištění finančních prostředků na jakékoliv systémové řešení a akce většího rozsahu • vytvoření v praxi nerealizovatelných opatření a nástrojů • nedostatečná podpora vedení v budoucnu, ztráta citlivosti k problematice péče o rodiny a seniory • vzájemně neprovázaný a ekonomicky nepodložený a neudržitelný systém • nereálná očekávání dotčených subjektů • nedostatečná opora v legislativě

Následně byly identifikované atributy vyhodnoceny – význam byl stanoven tak, aby součet vah každé kategorie byl vždy 1, bodování proběhlo na základě předem stanovené stupnice s rozlišením bodů 1 – 10.

Tabulka 2 – Vyhodnocení SWOT analýzy

Silné stránky (S)	Význam	Bodování	Výsledek
silná vůle Kraje Vysočina řešit problematiku péče o rodiny a seniory	0,2	10	2
účast ostatních samospráv na řízení aktivit věnovaných rodinné a seniorské politice	0,2	8	1,6
zájem významných zaměstnavatelů zavádět opatření podporující sladování rodinného a pracovního života a rovné příležitosti	0,15	10	1,5
aktivní práce Family a Senior Pointů, Univerzita 3. věku, Letní škola seniorů	0,2	10	2
funkční systém Rodinných a Senior pasů	0,15	7	1,05
zkušenosti týmu krajského úřadu s řízením aktivit týkajících se rodinné a seniorské politiky	0,1	8	0,8
Výsledek silné stránky	1	53	8,95

Slabé stránky (W)	Význam	Bodování	Výsledek
přetrvávající problém sladování profesního a rodinného života, omezený přístup k alternativním službám péče o děti	0,2	10	-2
finanční (ne)schopnost materiálně deprivovaných rodin a seniorů výrazně ovlivňuje celkové klima v rodině	0,2	10	-2
ne zcela uspokojivá péče o rodiny a seniory se specifickou potřebou	0,2	9	-1,8
nedostatečná informovanost a nedostatek vzdělávacích aktivit dotčených subjektů (rodiče, senioři, poskytovatelé služby a zřizovatelé)	0,1	6	-0,6
nedostatečná prevence sociálně-patologického chování	0,1	10	-1
nedostatek finančních prostředků pro realizaci aktivit	0,2	10	-2
Výsledek slabé stránky	1	55	-9,4

Příležitosti (O)	Význam	Bodování	Výsledek
vytvoření pravidel pro tvorbu sítě služeb pro rodiny v kraji, její financování a kontrolu kvality	0,2	10	2
nastavení metodické pomoci a aktivní spolupráce participujících stran (politik, provozovatel, vychovatel, rodič...)	0,2	10	2
projednávání návrhů a tvorba nových podnětů v legislativním procesu	0,15	3	0,45
vytvoření elektronické databáze služeb a kompletní průběžně aktualizované informační portfolio	0,15	8	1,2
rozšíření služeb dobrovolníků a aktivit s mezigeneračním přesahem	0,1	3	0,3
transformace pobytových kapacit na alternativní formy služeb	0,2	8	1,6
Výsledek příležitosti	1	42	7,55

Hrozby (T)	Význam	Bodování	Výsledek
nejasný způsob zajištění finančních prostředků na jakékoliv systémové řešení a akce většího rozsahu	0,2	10	-2
vytvoření v praxi nerealizovatelných opatření a nástrojů	0,15	6	-0,9
nedostatečná podpora vedení v budoucnu, ztráta citlivosti k problematice péče o rodiny a seniory	0,05	8	-0,4
vzájemně neprovázaný a ekonomicky nepodložený a neudržitelný systém	0,25	10	-2,5
nereálná očekávání dotčených subjektů	0,2	10	-2
nedostatečná opora v legislativě	0,15	10	-1,5
Výsledek hrozby	1	54	-9,3

Interní atributy	-0,45
Externí atributy	-1,75
Celkem	-2,20

Z bilance SWOT analýzy je zřejmé, že současný stav je neuspokojivý, je nutné zapracovat na zlepšení situace formou tvorby prorodinných opatření a identifikovaných problémech seniorů. Největšího zlepšení je nutno dosáhnout v externí části, která je ovlivněna hodnocením slabých stránek se silnou pozicí a s identifikací poměrně silných hrozeb. Nicméně se zjevně otevírá možnost pro příležitosti, které povedou k výraznému zlepšení situace.

Silné stránky

Ze šesti identifikovaných atributů silných stránek mají všechny silnou pozici (bodování vyšší než 7).

Slabé stránky

Slabé stránky se nacházejí ve velmi rizikové pozici (bodování vyšší než 7), čtyři identifikované slabé stránky byly ohodnoceny nejvyšším počtem bodů. Pouze nedostatečná informovanost dosáhla hodnoty, která předurčuje, že na zmírnění/odstranění lze činit v jisté míře vlastní opatření (bodování v rozmezí 6 – 4).

Příležitosti

Využití dvou atributů z identifikovaných příležitostí je omezeno dalšími vnějšími faktory, takže nebude jednoduché vytyčené cíle bez cizích vlivů dosáhnout (bodování v rozmezí 0 – 3). Nicméně čtyř ze šesti příležitostí lze využít vlastním přičiněním kraje (bodování vyšší než 7), což samo o sobě předurčuje k definici a dosažení reálných cílů.

Hrozby

Rovněž hrozby mají vysoké ohodnocení, ve vysokém stupni ohrožení se nachází pět ze šesti identifikovaných hrozeb (bodování vyšší než 7), které se budou jen omezeně překonávat vlastním přičiněním.

Celková bilance

Celková bilance dosahuje záporné hodnoty. Pro další postup byla proto navržena strategie mini-maxi, tj. hledat příležitosti k překročení vlastních slabin. Znamená to ubírat se cestou minimalizace slabých stránek, které jsou hodnoceny jako vysoce rizikové a jejichž odstranění není možné bez součinnosti všech zainteresovaných stran. Druhou skupinou ukazatelů, určujících nasměrování strategie rodinné a seniorské politiky, se stávají příležitosti, které mají velmi silnou pozici, a jejich posilování by mohlo být dosaženo plněním vytyčených cílů. I když jsou silné stránky hodnoceny velmi pozitivně, je doporučeno jim dále věnovat pozornost a posilovat jejich pozici alespoň tak, aby hodnota jejich ukazatelů neklesala. Překážkou pro další rozvoj jsou ukazatele ohrožení, především legislativa a finance, které jsou však bez zásahu do celostátního systému jen velmi těžce překonatelné.

NÁVRHOVÁ - PROGRAMOVÁ ČÁST - oblasti aktivit Kraje Vysočina

3. Definice strategie

Na základě závěrů analýzy výchozího stavu a stanovení strategie z bilance SWOT bylo přistoupeno k návrhu programové části, která by měla dát jasnější představu, co by mělo být ve střednědobém horizontu primárně řešeno, aby byly naplněny vytýčené cíle.

Zpracování programové části dokumentu reflektuje rozměr věcný, obsahující popis konkrétních cílů a návrhů aktivit k jejich dosažení, časový, s definováním časového horizontu a návrhu na rozložení jednotlivých částí do předem vytýčeného časového období, a finanční rozměr, zahrnující návrh předpokládaných nákladů na realizaci navrhovaných aktivit a identifikování možných zdrojů jejich financování (lidských nebo finančních).

Návrhová část řeší obě cílové skupiny, tj. jak potřeby rodin, tak seniorů. Podporované záměry nebo projekty přitom mohou tematicky průřezově spadat i do několika opatření.

3.1. Mise

Kraji je dána zákonná povinnost pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při výkonu své působnosti musí kraj chránit veřejný zájem; majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně a v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Zároveň je nutné řešit otázku rodinného života, která je v ústavněprávní rovině nadnesena v Listině základních práv a svobod. Článek 32 říká, že rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona a rodiče, kteří pečují o děti, mají právo na pomoc státu. Zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena. Seniorsy chrání zejména článek 30, který zaručuje, že občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele.

3.2. Vize

Pro naplňování svého poslání, a to s respektem k důstojnosti všech svých občanů, řeší Kraj Vysočina všechny dílčí oblasti běžného života obyvatelů. Mimo jiné hodlá podpořit rodinu, která je místem, kde se uskutečňuje většina péče o ty, kteří ji vzhledem ke svému věku či zdravotnímu stavu potřebují. Dbá proto na zajištění a poskytování širokého spektra kvalitních, dostupných a plnohodnotných služeb na profesionální úrovni, směřujících k zabezpečení spokojeného života v rodině a bezpečného a pokojného stáří seniorů.

„Vytvoříme vhodné podmínky pro bezpečný, komplexní a plnohodnotný rozvoj rodiny a práv dětí, pozitivní stárnutí a mezigenerační solidaritu.“

Naplnění této vize by mělo vést k maximálně kvalitnímu a efektivnímu rozvoji péče o rodiny a seniory v Kraji Vysočina.

3.3. Strategické cíle

K naplnění strategické vize v oblasti péče o rodiny a seniory jsou stanoveny dílčí cíle, kterých chce kraj dosáhnout ve střednědobém horizontu:

- vytvářet vhodné životní podmínky pro fungování rodin a spoluvytvářet prostředí příznivé rodině,
- podporovat služby pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter, vedou k posilování rodičovských kompetencí a ke zkvalitňování rodinných vztahů;
- poskytovat komplexní pomoc rodinám, které se mohou ocitnout nebo se ocitají v ohrožení;
- iniciativně řešit prevenci umístování dětí mimo biologickou rodinu (ústavní výchova, pěstounská péče)
- realizovat politiku přípravy na stárnutí a sociální soudržnosti napomáhající tomu, aby se senioři stali nedílnou, aktivní a samozřejmou součástí naší společnosti.

3.4. Vymezení priorit

K naplnění strategické vize v oblasti péče o rodiny a seniory a v souladu s definovanými cíli jsou stanoveny priority, které se zaměřují na:

- (a) spoluvytváření vhodných podmínek pro fungování rodin;
- (b) podporu žádoucích funkcí rodiny včetně podpory služeb pro funkční i ohrožené rodiny;
- (c) ochranu práv ohrožených dětí;
- (d) podporu pozitivního stárnutí a mezigenerační solidarity.

Volba čtyř oblastí zájmu, které byly identifikovány jako nejdůležitější v oblasti potřeb rodin a seniorů, byla zvolena z důvodů, které vyplynuly z provázání vazeb mezi analytickou a programovou částí tohoto dokumentu.

3.5. Opatření a strategické cíle programové části

Programová část navrhuje priority, v rámci nichž jsou jednotlivá opatření rozpracovaná do aktivit včetně jejich časového rozložení a odhadované finanční náročnosti.

Tabulka 3 – Priority, strategické cíle, opatření, aktivity návrhové části

Priorita 1: Spoluvytváření vhodných podmínek pro fungování rodin		Náklady	Období
Strategický cíl priority	Cílem priority je vytváření vhodných životních podmínek pro fungování rodin ve všech etapách života a spoluvytváření prostředí příznivého rodině, kdy je nabízena taková forma a rozsah podpory a pomoci, které respektují autonomii rodin		
Opatření 1.1	Podpora rovných příležitostí a sladování pracovního a rodinného života		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu přispívat ke slučitelnosti profesních rolí a rodinného života		
Aktivity	1.1.1 Mediální podpora family-friendly zaměstnavatelů a dalších subjektů realizujících prorodinná opatření a rovné příležitosti, zejména účastnících se auditů a soutěží motivujících k tvorbě prorodinného klimatu v zaměstnání	400 tis. Kč za rok	ročně
	1.1.2 Zmapovat a nabídnout rodinám alternativní možnosti péče o děti umožňující pečujícím rodičům opětovný návrat na trh práce, předávat zkušenosti z jiných zemí	v rámci běžného rozpočtu	v průběhu platnosti koncepce
	1.1.3 Zavádění prorodinných opatření v orgánech a organizacích Kraje Vysočina	z běžného rozpočtu (bude upřesněno v plánu aktivit)	po dobu platnosti koncepce
	1.1.4 Realizace projektů zaměřených na sladování rodinného a pracovního života a problematiku rovných příležitostí, s případným využitím evropských fondů	dle podílu financování	dle termínu vhodné výzvy
	1.1.5 Podpora zaměstnanosti absolventů, mladých lidí a osob starších 50 let v organizacích Kraje Vysočina, např. formou stáží či využití příspěvku ÚP ČR	v rámci běžného rozpočtu	po dobu platnosti koncepce
Opatření 1.2	Dotváření vhodných socio-ekonomických podmínek pro fungování rodin		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu zlepšovat materiální podmínky pro život rodin		

Aktivity	1.2.1 Slevy pro rodiny s dětmi	1,5 mil Kč za rok	každoročně
	1.2.2 Rozvoj specifické infrastruktury a bezpečného prostředí pro rodiny s dětmi a seniory	500 tis. Kč za rok	v průběhu platnosti koncepce
	1.2.3 Motivování obcí k vybudování podporovaného bydlení pro rodiny s dětmi a pro seniory	v rámci běžného rozpočtu	průběžně
Opatření 1.3	Institucionální a koncepční zajištění rodinné a seniorské politiky na krajské a obecní úrovni		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu podporovat systémový přístup k realizaci prorodinných a seniorských aktivit		
Aktivity	1.3.1 Personální zabezpečení agendy v rámci organizační struktury krajského úřadu	2 funkční místa	po dobu platnosti koncepce
	1.3.2 GP Podporujeme prorodinnou a seniorskou politiku obcí	1,5 mil Kč za rok	vyhlašovat jednou ročně
	1.3.3 Projednávání návrhů a podnětů zaměřených na prorodinné a proseniorské aktivity včetně připomínkování právních předpisů	v rámci běžného rozpočtu	průběžně dle potřeby
	1.3.4 Spolupráce a koordinování kroků s ostatními aktéry rodinné a seniorské politiky	v rámci běžného rozpočtu	v průběhu platnosti koncepce

Priorita 2: Podpora žádoucích funkcí rodiny včetně podpory služeb pro funkční i ohrožené rodiny		Náklady	Období
Strategický cíl priority	Cílem priority je podporovat služby pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter, vedou k posilování rodičovských kompetencí, zkvalitňování rodinných vztahů, podpora rodiny v péči o děti, jejich výchově a při harmonizaci práce a rodiny. Dalším cílem je komplexní pomoc rodinám s dětmi, které se mohou ocitnout nebo se ocitají v ohrožení a předcházet jeho případnému prohlubování		
Opatření 2.1	Koordinace prorodinných služeb a zajišťování jejich místní a typové dostupnosti		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle harmonogramu nastavit síť služeb, které budou adekvátně reagovat na potřeby rodin s dětmi, optimalizovat řízení a financování systému péče o rodiny		
Aktivity	2.1.1 Vytvoření pravidel pro tvorbu sítě služeb pro rodiny na území kraje, jejich financování a kontrolu kvality	100 tis. Kč + interní zdroje	31. 12. 2017
	2.1.2 Vytvoření elektronické databáze služeb pro rodiny, včetně její aktualizace a zveřejňování na webových stránkách kraje	v rámci běžného rozpočtu	31. 12. 2017

Opatření 2.2	Preventivní aktivity na podporu rodiny a rozvoj rodičovských kompetencí		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu podporovat funkčnost rodin		
Aktivity	2.2.1 Realizace akcí/volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi	1,5 mil Kč za rok	každoročně
	2.2.2 Podpora vzdělávacích a osvětových programů ke zkvalitňování partnerských, manželských a rodičovských vztahů a zdravému životního stylu rodiny	200 tis. Kč za rok	každoročně
	2.2.3 Standardizace služeb primární prevence	bude upřesněno v plánu aktivit	v průběhu platnosti koncepce
	2.2.4 Podpora primární prevence sociálně-patologických jevů (rizikového chování) ve školách	3 mil. Kč za rok	každoročně
	2.2.5 Podpora poradenství a rodinných mediačních služeb	12 mil. Kč za rok (z rozpočtu kraje a prostředků, které kraj získává do rozpočtu ze SR nebo evrop. projektů)	každoročně
Opatření 2.3	Podpora služeb pro rodiny		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu zajistit poskytování nekomerčních služeb pro rodiny		
Aktivity	2.3.1 Podpora aktivit mateřských a rodinných center v kraji finančními dotacemi	700 tis. Kč za rok	každoročně
	2.3.2 Zajištění sítě Family Pointů, metodická a finanční podpora a koordinace jejich aktivit	1 mil Kč za rok + interní zdroje	každoročně
	2.3.3 Podpora ostatních nekomerčně poskytovaných služeb na podporu fungující rodiny	rozsah podpory bude určen na základě vyhodnocení služeb pro rodinu	bude upřesněno v plánu aktivit
	2.3.4 Podpora sociálních služeb pro rodiny s dětmi nacházející se v obtížné sociální situaci v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb	50 mil. Kč za rok + inflace	každoročně

Opatření 2.4	Podpora rodin se specifickou potřebou		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu věnovat zvýšenou pozornost potřebám rodin v nadefinované obtížné či jinak náročné životní situaci		
Aktivity	2.4.1 Podpora programů pro osoby pečující o zdravotně postiženého člena rodiny nebo seniora	z běžného rozpočtu (bude upřesněno v plánu aktivit)	po dobu platnosti koncepce
	2.4.2 Podpora náhradních rodin a pěstounské péče, včetně cílené terénní kampaně na propagaci pěstounské péče a vyhledávání zájemců o pěstounskou péči	100 tis. Kč za rok	každoročně
	2.4.3 Podpora provázení pěstounů a osvojitelů a poskytování terénní psychologické pomoci	2,1 mil. Kč v rámci evrop. projektu	po dobu realizace projektu (3 roky)
	2.4.4 Podpora služeb rodinám v sociálně vyloučených lokalitách	2 mil Kč za rok	každoročně

Priorita 3: Ochrana práv ohrožených dětí		Náklady	Období
Strategický cíl priority	Cílem priority je pomoc dětem, které se ocitají jednáním druhých osob nebo svým jednáním v komplikovaných životních situacích, a prevence umístování dětí mimo biologickou rodinu (ústavní výchova, pěstounská péče).		
Opatření 3.1	Transformace systému péče o ohrožené děti		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu stabilizovat rodinné prostředí ohroženého dítěte a posilovat výchovné kompetence jeho rodičů.		
Aktivity	3.1.1 Propagace systému garantovaného bydlení; podpora obcí při zavádění tohoto systému	v rámci běžného rozpočtu	po dobu platnosti koncepce
	3.1.2 Spolupráce na realizaci transformace pobytových kapacit na alternativní formy služeb pro ohrožené rodiny	interní zdroje + příspěvek na provoz (bude upřesněno v plánu aktivit)	po dobu platnosti koncepce (bude upřesněno v plánu aktivit)
Opatření 3.2	Podpora práce s dětmi a rodinami v agendě SPOD		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu předcházet umístování dětí mimo biologickou rodinu a podporovat rodičovské kompetence		

Aktivity	3.2.1 Vyhlášení dotačního řízení na organizaci víkendových pobytů pro rodiny z evidence OSPOD	100 tis. Kč za rok	každoročně
	3.2.2 Specificky cílené vzdělávací aktivity zaměřené na spolupracující subjekty (obce všech typů, pedagogičtí pracovníci)	100 tis. Kč	po dobu realizace projektů (do r. 2019)

Priorita 4: Podpora pozitivního stárnutí a mezigenerační solidarity		Náklady	Období
Strategický cíl priority	Cílem priority je realizace politiky přípravy na stárnutí a sociální soudržnosti napomáhající tomu, aby se senioři stali nedílnou, aktivní a samozřejmou součástí naší společnosti		
Opatření 4.1	Podpora aktivního stárnutí a rozvoje občanských kompetencí seniorů		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu přispívat k prodlužování plnohodnotného aktivního života seniorů a zvyšování jejich nezávislosti a občanské odpovědnosti		
Aktivity	4.1.1 Podpora provozu informačních center pro seniory (např. Senior Point)	900 tis. Kč za rok	každoročně
	4.1.2 Slevový systém pro seniory	1,5 mil Kč za rok	každoročně
	4.1.3 Dny pro seniory	250 tis. Kč za rok	každoročně
	4.1.4 Informační a osvětová kampaň, včetně ocenění aktivních seniorů	z běžného rozpočtu	v průběhu platnosti koncepce
	4.1.5 Podpora přípravy starších občanů na odchod do důchodu a projektů na aktivizaci seniorů v důchodu	z běžného rozpočtu (bude upřesněno v plánu aktivit)	po dobu platnosti koncepce
Opatření 4.2	Vzdělávání a celoživotní učení		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu podporovat zapojení starších osob v rámci celoživotního vzdělávání a přispívat k prodlužování jejich plnohodnotného aktivního života		
Aktivity	4.2.1 Organizační zajištění Univerzity 3. věku v Kraji Vysočina	150 tis. Kč za rok + interní zdroje	každoročně
	4.2.2 Pořádání Letní školy seniorů a dalších vzdělávacích bloků s nabídkou témat odpovídajících potřebám a zájmu seniorů	150 tis. Kč za rok + interní zdroje	každoročně

	4.2.3 Podpora age managementu	z běžného rozpočtu (bude upřesněno v plánu aktivit)	v průběhu platnosti koncepce
	4.2.4 Vzdělávací cyklus k bezpečnosti seniorů	100 tis. Kč za rok (s případným využitím státních dotací)	každoročně
	4.2.5 Podpora počítačové gramotnosti	100 tis. Kč za rok (s případným využitím státních dotací)	každoročně
Opatření 4.3	Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu podporovat solidaritu, dialog a spolupráci mezi lidmi různých věkových kategorií		
Aktivity	4.3.1 Podpora rozvoje dobrovolnictví v Kraji Vysočina	2,7 mil Kč za rok	každoročně
	4.3.2 Podpora zapojení seniorů do projektů podporujících dobrovolnické aktivity ve veřejných službách nebo pobytových zařízeních sociálních služeb	interní zdroje nebo dle podílu financování	v průběhu platnosti koncepce
	4.3.3 Realizace společných prorodinných akcí pro seniory a jejich vnoučata, akce s mezigeneračním přesahem	1 mil Kč za rok	každoročně
Opatření 4.4	Péče o seniory s omezenou soběstačností a zavádění nových forem opatrování		
	Cílem opatření je realizací níže uvedených aktivit dle nastaveného harmonogramu zajistit síť služeb, které budou reagovat na specifické potřeby seniorů s omezenou soběstačností		
Aktivity	4.4.1 Propagace domácí péče a zavádění nových forem opatrování včetně asistivních technologií	bude upřesněno v plánu aktivit	v průběhu platnosti koncepce
	4.4.2 Ocenění péče neformálních pečujících	v rámci běžného rozpočtu	v průběhu platnosti koncepce
	4.4.3 Podpora sociálních služeb pro seniory v obtížné sociální situaci v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb	237 mil Kč za rok + inflace	každoročně

	4.4.4 Vytvořit a zpřístupnit monitoring nabídky a poptávky na umístění do zařízení pobytových sociálních služeb pro seniory	100 tis. Kč	31. 12. 2017
--	---	-------------	--------------

Všechny uvedené aktivity posilují nastavenou strategii mini-maxi (hledání příležitostí k překročení vlastních slabin), jak dokládá následující mapa naplnění SWOT návrhy aktivit.

Tabulka 4 – Naplnění stránek SWOT návrhy aktivit

Silné stránky (S)	Opatření, priority, aktivity	Příležitosti (O)	Opatření, priority, aktivity
silná vůle Kraje Vysočina řešit problematiku péče o rodiny a seniory	1.3.1, 1.3.2, 2.1.1, 4.4	vytvoření pravidel pro tvorbu sítě služeb pro rodiny v kraji, jejich financování a kontrolu kvality	2.1.1, 2.2.3,
účast ostatních samospráv na řízení aktivit věnovaných rodinné a seniorské politice	1.3.4	nastavení metodické pomoci a aktivní spolupráce participujících stran (politik, provozovatel, vychovatel, rodič...)	1.1.3, 1.2.3, 1.3.3, 1.3.4, 2.3.2, 2.4.3, 3.1.2
zájem významných zaměstnavatelů zavádět opatření podporující sladování rodinného a pracovního života a rovné příležitosti	1.1.1	projednávání návrhů a tvorba nových podnětů v legislativním procesu	1.3.3
aktivní práce Family a Senior Pointů, Univerzita 3. věku, Letní škola seniorů	2.3.2, 4.1.1, 4.1.3, 4.2.1, 4.2.2	vytvoření elektronické databáze služeb a kompletní průběžně aktualizované informační portfolio	2.1.2, 4.1.1, 4.4.4
funkční systém Rodinných a Senior pasů Kraje Vysočina	1.2.1, 4.1.2	rozšíření služeb dobrovolníků a aktivit s mezigeneračním přesahem	4.3.1, 4.3.2, 4.3.3
zkušenosti týmu krajského úřadu s řízením aktivit týkajících se rodinné a seniorské politiky	1.3.1	transformace pobytových kapacit na alternativní formy služeb	3.1.2, 4.4.1
Výsledek silné stránky		Výsledek příležitosti	
Slabé stránky (W)	Opatření, priority, aktivity	Hrozby (T)	Opatření, priority, aktivity
přetrvávající problém sladování profesního a rodinného života, omezený přístup k alternativním službám péče o děti	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4	nejasný způsob zajištění finančních prostředků na jakékoliv systémové řešení a akce většího rozsahu	
finanční (ne)schopnost materiálně deprivovaných rodin a seniorů výrazně ovlivňuje celkové klima v rodině	1.1.5, 1.2.1, 1.2.3, 2.3.4, 2.4.4, 3.1.1, 4.1.2	vytvoření v praxi nerealizovatelných opatření a nástrojů	
ne zcela uspokojivá péče o rodiny a seniory se specifickou potřebou	1.2.2., 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 3.2.1, 4.4.2, 4.4.3	nedostatečná podpora vedení v budoucnu, ztráta citlivosti k problematice péče o rodiny a seniory	
nedostatečná informovanost a nedostatek vzdělávacích aktivit dotčených subjektů (rodiče, senioři, zaměstnavatelé, poskytovatelé služby a zřizovatelé)	1.1.2, 2.1.2, 2.2.2, 3.2.2, 4.1.4, 4.1.5, 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5	vzájemně neprovázaný a ekonomicky nepodložený a neudržitelný systém	
nedostatečná prevence sociálně-patologického chování	2.2.4, 2.2.5	nereálná očekávání dotčených subjektů	
nedostatek finančních prostředků pro realizaci aktivit	1.1.4, 2.2, 2.3, 4.4.3	nedostatečná opora v legislativě	1.3.3
Výsledek slabé stránky		Výsledek hrozby	

3.6. Plán řízení rizik a určení předpokladů úspěšné implementace strategie

Pro úspěšnou implementaci strategie bylo nutné provést identifikaci rizik, která by mohla nějakým způsobem ovlivnit průběh realizace. Rizika byla ohodnocena stupněm významnosti včetně návrhu opatření pro snížení pravděpodobnosti jejich výskytu a snížení dopadu, a to včetně krizového scénáře formulového jako „protiváha“ k identifikovaným rizikům.

Bohužel všechna rizika byla ohodnocena vysokým stupněm závažnosti, je proto důležité věnovat při implementaci opatření velkou pozornost jejich prevenci a monitoringu stavu.

Pro řízení rizik byla použita metodika „Řízení rizik“ Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Tabulka 5 – Řízení rizik

Riziko	Název rizika	Definice rizika	Pravděpodobnost výskytu	Dopad rizika	Stupeň významnosti	Opatření ke snížení rizika	Krizový scénář
R1	Riziko vynaložení vysokých nákladů na vytvoření systému	Náklady na realizaci aktivit mohou být natolik vysoké, že by neúměrně zatížily rozpočet kraje	6	6	klíčové	<ul style="list-style-type: none"> důsledná analýza problematiky průběžná konzultace všech návrhů se všemi zainteresovanými stranami (kraj, obce, poskytovatelé apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> koncentrace stávajících pracovníků OSV k řešení problémů ve vlastní režii
R2	Podcenění velikosti systémových změn	Výskyt tohoto rizika je spojen s nedostatečnými znalostmi a praxí analytického týmu či chybným pochopením zadaného problému. Roli může sehrát i specifické postavení na projektu spolupracujících subjektů (poskytovatel chce maximalizovat, plátce minimalizovat).	6	5	klíčové	<ul style="list-style-type: none"> vzájemná průběžná konzultace na všech úrovních kraj-> poskytovatel služeb->plátce za poskytnuté služby modularita návrhu studium analytické dokumentace, právních předpisů, diskuse s odborníky MPSV průběžný monitoring a důsledná kontrola aktivit projektu a harmonogramu pro případ možného včasného ukončení projektu 	<ul style="list-style-type: none"> zastavení realizace aktivit a projektů
R3	Odpor uvnitř projektu	Jde o projev skepse o úspěchu projektu u těch, kteří nebyli o cíli projektu a o projektových podmínkách dostatečně informováni	4	2	hlavní	<ul style="list-style-type: none"> důsledná široká diskuse se všemi zainteresovanými skupinami ke spolupráci přizvat tým odborníků sestavený z řad zřizovatele, poskytovatelů služeb a plátců či příjemců služeb 	<ul style="list-style-type: none"> implementace vytyčených aktivit a projektů rozhodnutím kraje i bez souhlasu organizací

Riziko	Název rizika	Definice rizika	Pravděpodobnost výskytu	Dopad rizika	Stupeň významnosti	Opatření ke snížení rizika	Krizový scénář
R4	Špatná flexibilita	Jde o nemožnost měnit některé stávající procesy bez rozhodnutí vrcholového vedení jak kraje, tak dotčených jiných subjektů	5	4	hlavní	<ul style="list-style-type: none"> důsledná průběžná diskuse kraje, MPSV a jiných dotčených subjektů v různých stádiích projektu – jak v předprojektové fázi, tak ve stádiu realizace průběžný monitoring, průběžná kontrola projektu, diskuse o otevřených bodech definice „mantinelů“ schválených samosprávou (procesních apod.), které umožní OSV operativněji reagovat na vzniklou situaci 	<ul style="list-style-type: none"> zastavení realizace aktivit projektu
R5	Nestabilní systém financování aktivit	Nestabilní legislativní prostředí v oblasti financování prarodinných a seniorských aktivit a služeb	5	6	klíčové	<ul style="list-style-type: none"> průběžný monitoring aktuálního stavu včetně rychlého řešení problémů a návrhů na případnou úpravu 	<ul style="list-style-type: none"> implementace projektu pouze v organizacích zřizovaných Krajem Vysočina. implementace projektu na omezenou dobu, popř. jen simultánně
R6	Selhání systému díky nerealistickému, resp. špatnému zadání	Přes všechny snahy včasného odhalení vlivu na aktivity a projekty a jejich zmírnění, nelze je všechny zcela eliminovat.	4	6	klíčové	<ul style="list-style-type: none"> monitoring aktuálního stavu včetně rychlého řešení problémů a návrhů na případnou úpravu vytvoření finanční rezervy, popř. nastavení plateb pro krytí výkyvů výkonů 	<ul style="list-style-type: none"> přenastavení systému jiným způsobem, zastavení realizace vybraných aktivit a projektů

3.7. Shrnutí a doporučení

Předkládaný materiál je zpracován pro potřeby odpovědného řízení rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina; stanoví výchozí předpoklady, analýzy a návrh dlouhodobého programu.

Na základě zpracované SWOT analýzy a programové části je patrné, že v rámci řešení potřeb rodin a seniorů v Kraji Vysočina je mnoho oblastí, které si zasluhují velkou pozornost. S tím ovšem souvisí potřeba odpovídajících lidských zdrojů ochotných a schopných realizovat navrhované aktivity, dostatku disponibilních zdrojů, mít vyřešenou procesní problematiku (zejména legislativní prostředí) a odpovídající infrastrukturu. To vše bude základem pro realizaci aktivit s kvalitními výstupy, které budou jistě dotčenými osobami zdárně akceptovány.

ZÁVĚR

4. Další postup a evaluace

Tato koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina byla schválena usnesením zastupitelstva kraje č. xxxx/05/2016/ZK ze dne 13. září 2016 a je účinná pro období 2017 – 2021. Její naplňování je otázkou usilovné nekončící snahy, která se uplatňuje postupně a trvale v dialogu se všemi aktéry se zaměřením na reálné cíle.

Po dobu její platnosti bude na období každého roku vytvořen **akční plán** projektů a aktivit k realizaci opatření a aktivit navržených koncepcí, který bude schvalovat rada kraje. Východiskem pro zpracování akčního plánu na příslušný rok bude **databáze projektů**, vytvořená v souladu s výsledky SWOT analýzy. Pro administraci plánu projektů bude využita softwarová aplikace Zásobník akcí. Karta projektu, tj. minimální informace o projektu, je uvedena v příloze 1 tohoto dokumentu.

Naplňování realizačních plánů projektů a aktivit bude vyhodnocováno ke konci prvního čtvrtletí následujícího po uplynutí období platnosti konkrétního akčního plánu. Kromě plnění vytyčených aktivit bude celkově vyhodnocován i způsob naplňování koncepce a její dopady a budou taktéž průběžně řízena a přehodnocována rizika spojená s implementací.

Monitoring naplňování opatření a aktivit stanovených koncepcí budou provádět pracovníci oddělení rodinné a seniorské politiky a rozvoje služeb Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Kraje Vysočina. Evaluaci bude provádět odbor sociálních věcí ve spolupráci s dotčenými odbory krajského úřadu a její výsledky budou předkládány radě kraje k informaci s případnými návrhy opatření.

5. Příloha č. 1 Databáze projektů

Tato příloha je vzorem pro definici jednotlivého projektu/aktivity.

Databáze projektů tzv. zásobník akcí, vytvořená v souladu s výsledky SWOT analýzy, bude výchozím podkladem pro zpracování akčního plánu vždy na příslušný rok. Následnou realizací budou naplňovány aktivity jednotlivých priorit a cílů programové části strategie.

Tabulka 6 – Karta projektu/akce

Název projektu					
Obsah projektu					
Soulad s prioritou					
Předpokládané celkové náklady projektu v Kč					
Navrhované zdroje financování					
Předpokládaná doba realizace					
Doplňující údaje					

6. Seznam tabulek

Tabulka 1 - SWOT analýza	10
Tabulka 2 – Vyhodnocení SWOT analýzy.....	11
Tabulka 3 – Priority, strategické cíle, opatření, aktivity návrhové části.....	15
Tabulka 4 – Naplnění stránek SWOT návrhy aktivit	22
Tabulka 5 – Řízení rizik	24
Tabulka 6 – Karta projektu/akce.....	28

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme všem, kteří se na zpracování tohoto dokumentu přímo podíleli, připomínkovali jeho obsah a byli ochotni mu věnovat svůj čas.

Kraj Vysočina
Kontaktní údaje:
Krajský úřad Kraje Vysočina, Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Odbor sociálních věcí

E-mail: posta@kr-vysocina.cz
www.kr-vysocina.cz

